

Zeggenschap

2026

eenmalig discussieblad voor bedrijfsdemocratisering

■ Solidariteitsprotest voor de rechtbank in Den Haag met de door Albert Heijn ontslagen distributiewerker Pawel Rudzki (Copyright: Nico Schouten).

Het regeerakkoord van het kabinet-Jetten is een frontale aanval op de positie van de werkenden. Om de miljardeninvesteringen in militarisering te kunnen betalen, zet het kabinet het mes in de ww, via en de zorg. Ook dreigt het kabinet het pensioenakkoord open te breken om de AOW-leeftijd versneld te kunnen verhogen.

Een door de FNV uitgezette enquête over de afbraakplannen werd in korte tijd door meer dan zestigduizend mensen ingevuld. Een ongekend aantal. En terwijl de FNV aanstalten maakt om in actie te komen met een grote demonstratie op 1 mei van het Museumplein naar het Martin Luther Kingpark in Amsterdam, dient een nieuwe crisis zich aan: de Amerikaans-Israëlische aanval op Iran leidde tot een grote stijging van de energieprijzen. Aan de oorlog lijkt nu langzaam een einde gekomen, maar dat betekent niet dat de prijzen direct teruggaan naar het niveau van voor de aanval.

We hebben dus op twee fronten een defensieve strijd te voeren: tegen het kabinet om sociale verworvenheden te verdedigen en tegen de winstzucht van bedrijven en instellingen om onze koopkracht te behouden.

Vakbonden staan er op het moment helaas niet sterk voor. De organisatiegraad is de afgelopen decennia gedaald: was 1 op de 4 werkenden in 2000 nog vakbondslid,

in 2023 was dit gedaald naar 1 op de 8. Tegelijkertijd zien we wel dat het aantal stakingen en het aantal mensen dat hieraan deelneemt de afgelopen tien jaar toeneemt.

Wij denken dat het bouwen aan vakbondsmacht op de werkplek belangrijk is voor het sterker maken van de vakbond. De werkplek speelt een centrale rol in het opnieuw opbouwen van vakbondsmacht. Het is de plek waar de vakbond zichtbaar is door de zelforganisatie van leden. Met bijvoorbeeld de inzet van organizing hebben vakbonden de afgelopen decennia voet aan de grond gekregen in nieuwe sectoren zoals de schoonmaak of juist vakbondswerk in traditionele sectoren zoals de metaal nieuw leven ingeblazen.

Veel van dit dagelijkse vakbondswerk aan de basis is weinig zichtbaar. Daar willen we met deze krant verandering in brengen. Daarbij worden we qua inhoud en vorm geïnspireerd door het tijdschrift Zeggenschap dat in 1974 is opgericht. In de jaren zeventig en tachtig was dit een tijdschrift waarin vakbondsleden en -bestuurders ervaringen uitwisselden, dilemma's deelden en met elkaar in discussie gingen. Later werd het een blad waarin ook onderzoekers, ministeriële beleidsmedewerkers en zelfs werkgeversorganisaties bijdragen aan leverden.

De ondertitel van Zeggenschap was 'Discussiemaand-

blad voor bedrijfsdemocratisering'. In die jaren was er veel aandacht voor democratisering: van de werkplek, van de politiek en ook van de vakbeweging.

Democratie is nu opnieuw een belangrijk onderwerp. De ervaringen van toen leerden ons al dat democratisering met vallen en opstaan gaat. Zeggenschap van vakbondsleden over bijvoorbeeld het cao-traject of over de samenstelling van het vakbondsbestuur kan soms schuren, zoals deze krant laat zien, maar het maakt vakbonden uiteindelijk sterker. Om dit soort vakbondswerk zichtbaar te maken, lijkt een krant niet het meest voor de hand liggend anno 2026. Online filmpjes waarin vakbondsleden ervaringen delen, liggen dan meer voor de hand.

Wij hebben toch met volle overtuiging gekozen voor papier - dit eenmalige nummer van Zeggenschap dus dat je nu in handen hebt - omdat we denken dat deze krant een mogelijkheid biedt om samen met collega's of met vakbondsleden uit de afdeling of netwerk in gesprek te gaan over hoe we verder kunnen werken aan de opbouw van vakbondsmacht van onderaf.

Bestel je kranten op [deburcht.nl!](http://deburcht.nl)

- Apotheken in actie • Polska walka z Albertem Heijnem • Vakbond & klimaatcrisis •
- Bedrijfsbezettingen in Nederland • AI en OR • Wat is activerend vakbondswerk? •